Rigsarkivet

Referat

Møde i Privatarkivudvalget den 9. dec. 2025

Dato:
20-01-2026

Journalnummer:
JOURNALNUMMER

Referent:

Annette Kornerup, Rigsarkivet

Deltagere:

Morten Ellegaard (formand), Rigsarkivet
Mette Hall-Andersen, Rigsarkivet
Ulrich Flaskager Hansen, Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv
Anne-Kristine Sindvald Larsen, ODA
Caroline Nyvang, Det Kgl. Bibliotek
Mikkel Thelle, Nationalmuseet
Birgitte Thomsen, SLA
Henning Sørensen, SLA

Fraværende:

Stine Haarløv, Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS), Mette Møller Jeppesen, Udvandrerarkivet

1. ***Velkommen v/formanden***
   Morten Ellegaard bød velkommen og medlemmerne præsenterede sig selv for Henning Sørensen, som fremover vil deltage i udvalgets møder som SLAs repræsentant.

2. ***Godkendelse af dagsorden***
   Dagsordenen blev godkendt.

3. ***Oplæg om arbejdet på Arbejderbevægelsens arkiv*** **v/Ulrich Flskager**
   Ulrich var inviteret til at holde oplæg som opfølgning på udvalgets beslutning om dels at afsætte tid til, at skiftende medlemmer kan

fortælle lidt mere uddybende om, hvilke problemstillinger og aktiviteter organisationen/institutionen arbejder med dels invitere eksterne privatarkiver til at holde oplæg.

Ulrich Flaskager Hansen ridsede historien bag Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (arkivet) og fusionen med Arbejdermuseet op og oplyste, at arkivet indsamler fra arbejderbevægelsens tre grene, hhv. den politiske, den faglige og den kooperative. Arkivet har mht. indsamling en række grænseflader med særligt Rigsarkivet men også Det Kgl. Bibliotek, og med begge institutioner et godt samarbejde herom.

Arkivet er ikke omfattet af arkivloven og opererer, for så vidt angår behandling af persondata i henhold til databeskyttelsesloven, hvilket er en uholdbar situation for arkivet som privatarkiv, hvorfor arkivet afventer svar fra Kulturministeriet på sin ansøgning om godkendelse jf. arkivlovens §47. Denne godkendelse er en forudsætning for at kunne videreføre arkivets over 110 års arkivvirksomhed, og etablere den velforberedte strukturerede indsamling af privatarkiver af især digitale data fra fagbevægelsens organisationer.

Ulrich orienterede om, at arkivet har gjort et stort forberedende arbejde i forhold til at motivere fagbevægelsens organisationer til at aflevere sine digitale arkiver til arkivet samt for at få økonomien og en struktureret metode på plads og oplyste, at mange organisationer ønsker at aflevere og er villige til at betale for dette.
Ulrich orienterede desuden om, at institutionens nye økonomiske situation har muliggjort en kapacitetsudvidelse af arkivmagasinet med i alt 3,2 arkivhyldekilometer i begyndelsen af 2026.

4. ***Underudvalg om arkivering af digitalt skabt materiale***
   Medlemmerne gav en tilbagemelding mht. deres forventede deltagelse i underudvalget.
   SLA deltager med Henning Sørensen og vil have mulighed for at bidrage med ressourcer i kraft af de udlodningsmidler SLA har modtaget til et kompetenceløft hos medlemmerne.
   ABA deltager med Ulrich Flaskager.
   KB deltager med Caroline Nyvang eller evt. en anden person med relevant viden om området.

ODA: [Har efter mødet indmeldt: Kathrine Hougaard Edsen Johansen fra Københavns Stadsarkiv samt Henriette Bornemann Baudtler fra Kolding Stadsarkiv]
NM deltager med Mikkel Thelle, evt. supplerende personer med relevant viden.

Der var enighed om, at formålet med underudvalget er videndeling, professionalisering af opgaven og at løse knaster i fællesskab.

Rigsarkivet inviterer til sættemøde.

5. ***Status på Privatarkivsudvalgets strategi (2019-2025) og drøftelse af udvalgets fremadrettede arbejde***
Morten Ellegaard introducerede punktet og tilkendegav, at han vurderede, at udvalgets nuværende strategi fortsat er relevant og ambitiøs og fint kan danne ramme om udvalgets arbejde i de kommende år.
Der var enighed i udvalget om at forlænge strategien.

Ulrich Flaskager efterlyste mere politisk bevågenhed om privatarkivområdet. Det blev konkluderet, at udvalgets afrapportering af arbejdet til Kulturministeriet i den indeværende periode kan være en anledning til at gøre opmærksom på området.

Der var forslag om at invitere en oplægsholder fra Norge til at holde oplæg med fokus på Norges nye arkivlov og tilgangen til indsamling af private arkiver. Rigsarkivet undersøger nærmere vedr. en relevant oplægsholder.

6. ***Bordrunde***
ODA arbejder stadig på sammenlægning med SLA. Der arbejdes fortsat med *Mere vand i systemet*, hvor Odense, Randers og Greve er nye deltagere i projektet.

KB arbejder på at udmønte bibliotekets gældende donationspolitik i en ny mere repræsentativ accessionspolitik. Det blev aftalt, at Caroline Nyvang holder et oplæg om de nye principper for indsamling på udvalgets næste møde.

SLA har landet en række principielle diskussioner vedr. sammenlægningen med ODA er i god proces med at bevæge sig henimod et mere konkret niveau.

SLA er meget fokuseret på arbejdet med kompetenceløft hos medlemmerne og har bl.a. indhentet professionel konsulent til at hjælpe med indsatsen i forhold til de frivillige medlemmer.
SLA har oprustet vedr. Transkribus, og viderefører bl.a. den retro-digitalisering, som ODA havde iværksat, men måtte stoppe pga. manglende finansiering. Der bruges meget tid og ressourcer på at udvikle et godt produkt til medlemmerne, og SLA har mange aktiviteter i gang med henblik på at samle arkivalier og gøre det let at få adgang, herunder en forbedret søgefunktion, som også vil kunne bruges andre steder, så brugerne vil kunne søge uafhængigt af hvor data ligger. SLA arbejder på at afholde en konference i 2026, hvor man vil skyde et bredere nationalt samarbejde i gang om tilgængelighed til den samlede digitale hukommelse.
SLA orienterede endvidere om arbejdet med Dansk Rockhistorie og Hit med Historien med henblik på at skabe ny adgang gennem arkiv.dk

Nationalmuseet: NM arbejder på at finde en løsning mht. den generelle samlingsplatform. Overvejelsen er bl.a. om museet skal stå alene eller gå sammen med de øvrige museer, som anvender SARA. En udfordring er dog, at SARA ikke kan opfylde alle de fordele Nationalmuseets nuværende platform har.
Mikkel Thelle orienterede desuden om, at der pt. er en proces mht. personhenførbare oplysninger i forbindelse med samarbejdet med KU i Grundforskningscenter Transition.

Rigsarkivet: Rigsarkivet: Mette Hall-Andersen orienterede om, at der i tilknytning til Nordiske Arkivdage havde været afholdt et møde om, hvordan man bl.a. bevarer private data fra økonomisystemer.
Morten Ellegaard orienterede om ny organisering af direktionen samt om Statens arbejdsprograms betydning for Rigsarkivet

Rigsarkivet har søsat et nyt Tilgængeliggørelsessystem (TGS), som initialt er udviklet af kolleger i Portugal og baltiske lande men varetages af virksomheden *Keep*. Der kan søges i systemet via cpr. Foreløbigt kan systemet kun anvendes internt i Rigsarkivet, men potentielt vil der kunne skabes adgang for brugerne.

Rigsarkivet har afholdt tre europæiske arkivmøder inden for rammerne af det danske EU-formandskab: EAG, EBNA, DLM.
Centrale temaer for EAG var arkivernes uafhængighed og arkivernes bidrag til en datadrevet økonomi. Centrale temaer for EBNA

var vedtagelse af forretningsorden for foreningens arbejde, kulturel modstandskraft samt situationen for arkiverne i Ukraine, hvor der var oplæg fra Ukraines rigsarkivar.

7. ***Evt.***